

Conèixer

l'Ajuntament

Ajuntament de Palma

<i>Placa de Cort</i>	<i>pág.</i> 3
<i>Miram la facana</i>	<i>pág.</i> 4
<i>Dins l'Ajuntament</i>	<i>pág.</i> 6
<i>La Planta Noble</i>	<i>pág.</i> 8
<i>La sala de plens</i>	<i>pág.</i> 10

Plaça de Cort

La història conta que el rei Jaume I va conquerir Mallorca l'any 1229, on va crear una institució que s'anomenava el Gran i General Consell, que tenia poder sobre tota l'illa.

L'any 1718, amb els decrets de Nova Planta de Felip V, es va produir el trànsit de la Universitat de la Ciutat i el Regne de Mallorca a l'Ajuntament, i el seu poder sobre tot Mallorca va passar a ser només sobre la ciutat de Palma.

La plaça de Cort continua essent el centre de la vida municipal. El nom de la plaça prové de la concentració en aquest lloc de bona part de les antigues seus de les **corts** o cúries feudals. La plaça es considera el **quilòmetre 0**, lloc on comencen les principals carreteres de Mallorca.

Miram la façana

La **façana barroca** conforma la imatge característica de l'edifici. Va ser sotmesa a successives reformes i va ser declarada monument historicoartístic el 3 de juny de 1931.

L'**edifici** actual de l'Ajuntament, conegut popularment com la Sala, s'alça sobre l'antic **Hospital de Sant Andreu** i sobre l'antiga Casa de la Universitat. No es té constància del traçat de l'edifici antic.

Reprodueix l'esquema de la **casa senyorial mallorquina tradicional**, en forma de tres pisos decreixents rematats amb un volada impressionant.

El 28 de febrer de 1894, un incendi molt important va causar grans desperfectes a l'edifici i en va destruir pràcticament tot l'interior. Aquest fet va motivar una nova reforma de la casa consistorial segons el projecte de l'arquitecte municipal Manuel Chápoli.

La **volada**, obra de Gabriel Torres, és de pi roig i d'aproximadament 3 metres de vol. Està sostinguda per 11 bigues en les quals es recolzen de forma alternativa 6 figures d'homes, **els atlants**, i 5 de dones, **les cariàtides**. Així, una figura femenina coincideix amb el sisè tram i marca l'eix de simetria de la façana.

El banc de la façana

Diu la tradició popular que aquí s'asseien les persones que no tenien feina, i que quan els preguntaven: «i vós, per què no feis feina?», la resposta, amb poques variants, solia ser «jo, si no fos pel meu reuma, el meu braç... ja treballaria, ja, però...» Per això, se l'anomena el «banc dels vagos» o el banc del «simofós» (si no fos per...).

El rellotge es coneix popularment amb el nom d'En Figuera, en record de Pere Joan Figuera, fonedor de la primera campana que hi hagué, en el segle XIV. Durant segles va estar situada en una torre del carrer de la Victòria, demolida en el segle passat.

La col·locació a la façana de l'Ajuntament data de 1849 i el rellotge actual va ser fabricat 14 anys després.

Un **caragol** i un **dragó** representen les signatures del mestre picapedrer Jaume Caragol i el mestre escultor Francesc Dragó, que varen esculpir a la façana els símbols dels seus malnoms.

Dins l'Ajuntament

La **Biblioteca Pública Municipal** es troba al vestíbul de l'Ajuntament des de l'any 1927, a l'espai que abans ocupava el quarter de bombers.

De l'**Hospital de Sant Andreu**, lloc on es reunia el Gran i General Consell, avui dia només en queda un portal gòtic amb els escuts de la ciutat i amb les portes de fusta blasonades situat a l'interior de Cort, on es pot apreciar, gravat a la pedra, l'escut de Mallorca.

GEGANTS

Els gegants actuals de l'Ajuntament de Palma daten de 1961, i per iniciativa popular se'ls va batejar amb els noms de Tòfol i Francinaina. Estan fets de fusta i de cartó, fan 4,20 metres d'altura i van vestits a l'antiga.

Al costat hi ha 2 gegants més, una còpia d'uns que hi havia a principi del 1900 i que es varen perdre durant la Guerra Civil espanyola. Estan fets d'alumini i resina, fan 3,80 metres d'altura i pesen 30 quilos. També s'anomenen Tòfol i Francinaina.

A l'escala hi ha dos gegants més, un grup de xeremiers: l'un amb el tamborí i el flabiol, i l'altre amb la xeremia.

ESCALA D'HONOR

Pujant l'escala d'honor.
L'escala d'honor va ser concebuda per l'arquitecte Gaspar Bennàzar. És una escala sumptuosa d'influència francesa. Al frontal hi ha esculpides a la fusta les figures dels macers elaborades per Joan Monserrat, el dragó alat que coronava l'elm del rei Jaume I i dos escuts: l'escut amb les armes reials d'Aragó i les del Regne de Mallorca.

En el parament del fons que correspon al començament de l'escala hi ha dos petits relleus, un a cada costat, que representen una tortuga i una granota. Aquestes figures daten de 1926, quan es va construir la nova escala d'honor.

La tradició popular conta que les obres de l'escala es feien molt lentament i a més es treballava a trams desordenats. És a dir que les obres anaven a pas de tortuga i a bot de granota.

La Santa Noble

L'ARCA DE LES INSACULACIONS

L'**arca de les insaculacions** data del segle XVII i s'hi guardaven els quatre sacs que contenien els noms dels qui podien ser jurats de la ciutat. Una vegada a l'any, l'arca s'obria i un infant menor de 7 anys era l'encarregat de treure les boletes amb els noms dels nous jurats. Aquest procediment s'anomenava «**a sac i sort**». Sac perquè els noms estaven dins un sac i sort perquè havies de tenir molta de sort perquè sortís el teu nom.

CÒPIES DE L'ESTENDARD I BASTÓ DE COMANDAMENT

A la vitrina hi ha exposades unes còpies de l'**estendard** del rei En Jaume I, de l'elm del casc de Martí I l'Humà amb què tradicionalment s'ha representat el rei Jaume I i de les **maces** que duïen els macers quan acompanyaven els jurats per la ciutat.

També s'hi poden veure el **bastó de comandament del batlle**, símbol de l'autoritat del cap visible de l'Ajuntament.

Destaquen una sèrie de quadres:

MARTIRI DE CABRIT I BASSA

El martiri de Cabrit i Bassa, executats per la seva fidelitat al rei Jaume II.

SANT SEBASTIÀ

Pintura atribuïda a Van Dyck que representa el patró de la ciutat, sant Sebastià. La llegenda conta que el 1523 una epidèmia de pesta que assolava la Ciutat de Mallorca va acabar de cop el mes d'agost amb l'arribada d'una relíquia del sant. Com a agraïment per la protecció i les curacions, sant Sebastià gaudeix de gran veneració i el 1634 va ser nomenat oficialment patró de la ciutat.

ENTERRAMENT DE RAMON LLULL

L'enterrament de Ramon Llull en passar per l'actual plaça de Joan Carles I.

EL DESPATX DEL BATLE

L'antic despatx del batle conté un mobiliari antic interessant en el qual destaquen les pintures següents: el retrat de Ramon Llull de Ricard Anckermann, la pintura dels jurats venerant la Immaculada i la pintura que representa la dormició de la Mare de Déu.

Destaca també la batlia, vestíbul d'entrada que dona al balcó principal de la façana.

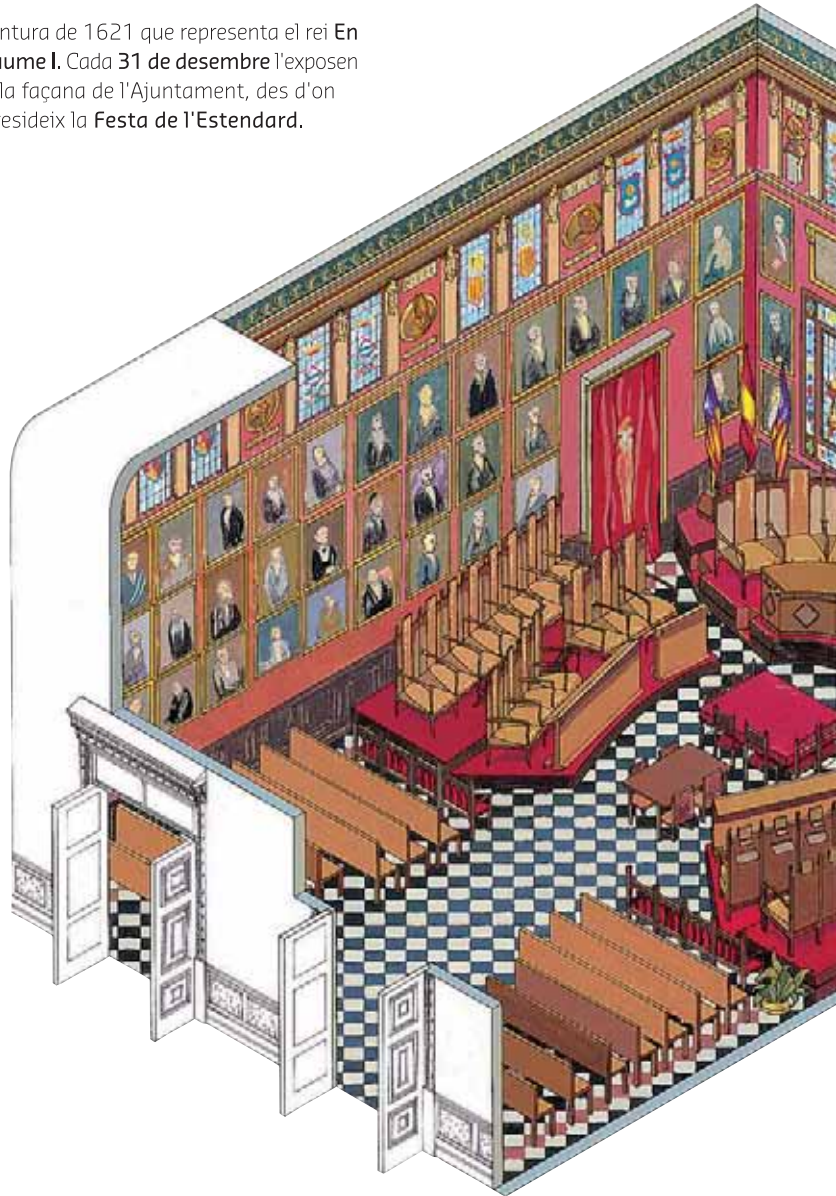

Una de les tradicions populars és anar a passejar amb els infants el dia 31 de desembre fins a l'Ajuntament amb la intenció de veure l'home dels nassos, un personatge que té tants de nassos com dies queden a l'any... Aquesta figura és el retrat del rei En Jaume, que, efectivament, només té un nas, quantitat que coincideix amb l'únic dia que queda de l'any.

La sala de plens

Pintura de 1621 que representa el rei **En Jaume I**. Cada **31 de desembre** l'exposen a la façana de l'Ajuntament, des d'on presideix la Festa de l'Estendard.

A les dues finestres reconeixem les figures dels **macers**, símbols representatius dels **jurats de la ciutat**, envoltats pels escuts dels pobles de Mallorca.

Recobrint les parets tenim la galeria de fills il·lustres de Mallorca. La tradició, instituída pel Gran i General Consell, de proclamar fills i filles il·lustres i de col·locar-ne el retrat a la sala de plens ha estat continuada per l'Ajuntament de Palma fins avui dia.

Ajuntament de Palma